

Selviätkö minä uusissa haasteissa?

Lähetystyössä Japanissa

Tellervo Kuusiranta

SELVIÄNKÖ MINÄ UUSISSA HAASTEISSA?
Lähetystyössä Japanissa

TELLERVO KUUSIRANTA

SELVIÄNKÖ MINÄ UUSISSA HAASTEISSA?

Lähetystyössä Japanissa

© 2023 Tellervo Kuusiranta.

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi
Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa
ISBN 978-952-80-009-7-6

Lukijalle

Japanista kotiuduttani Laviassa toimi kirjoittajapiiri, johon minäkin osallistuin. Jokainen sai vuorollaan lukea kirjoittamansa tekstin, josta yhdessä keskusteltiin. Minä aloin kirjoittaa lähetystyön kokemuksistani. Piiriläiset rohkaisivat minua kirjoittamaan Japanin aikaisista päiväkirjoista muistelmat. Aikaa kului. Mutta vihdoinkin rohkaistuin jatkamaan kirjoituksiani, jotka tein käsin lyijykynällä, ainakin kolme kertaa. Lopulta kirjoitin puhtaaksi tietokoneelle. Sitten teksti hautautui vuosiksi, niin että en koskenutkaan siihen. Tuli myös covid-19, maailman laajuinen epidemia, joka eristi ihmiset koteihinsa. Täällä se alkoi maaliskuun puolivälissä vuonna 2020, juuri kun olimme viettäneet talvisodan päättymisen 80-vuotisjuhlaa. Korona vaikutti elämäämme vielä vuosina 2021 ja 2022.

Helmikuun 24. päivä 2022 muutti maailman historian kulkua, kun Venäjä hyökkäsi Ukrainaan julistaen "erityisoperaation" alkamisen. Todellisuudessa se on ollut hyökkäyssotaa, kulttuurin, paikallisten ihmisten elämän ja infrastruktuurin tuhoamista. Siviilikohteet eivätkä sairaalat, koulut, kirkot, museot eivätkä kerrostalotkaan ole säästyneet pommituksilta. Sota jatkuu vielä keväällä 2023.

Edellä mainitut asiat saivat minun jatkamaan kirjoitusteni läpikäymistä uudelleen. Sitä helpotti tietotekniikkakurssi, opettaja Suvi Soukkinen Laineen johdolla. Tärkeää ohjausta sain Bettina Nirhamolta, joka opasti kirjan taiton ja ulkoasun salaisuuksiin. Lämmin kiitos näille naisille myös kannustuksesta heikkoina hetkinäni. Suvi mahdollisti myös valokuvien skannauksen.

Muistelmia kootessani olen läpikäynyt vahvoja tunne-elämyksiä työkaudeltani. Se on edesauttanut sopeutumistani jälleen kotimaan oloihin. Olen ihmetellyt, miten paljon erilaisia asioita on mahtunut noihin 11 vuoteen Japanissa. Lopulta se lienee ollut elämäni parasta aikaa, vaikka eihän se yksinkertaista eikä helppoa ole ollut. Rohkenen sanoa, että Jumala johdatti minut yllättävällä tavalla lähetystyöhön vielä myöhemmin työvuosinani ennen eläkeikää.

Laviassa, toukokuussa 2023
Tellervo Kuusiranta

Sisällysluettelo

Osio 1	1
ELÄMÄÄNI SUOMESSA	1
1 Elämäni alkuvaiheet ja koulunkäynti	2
2 Opiskelu Helsingissä	3
3 Työni seurakunnissa	4
4 Helsingin Evankelisessa Kansankorkeakoulussa (HEO)	5
5 Elämäni käännekohta	6
6 Valmistautuminen uuteen elämään	9
Osio 2	20
UUSI AIKA JAPANISSA	20
1 Tokion uudet kasvat	21
2 Jouluni Sapporossa	30
3 Musashinon seurakunta	33
4 Käynti shintopyhäkössä	34
5 Kielikoulun aikaa	36
6 Kokemuksia seurakunnasta ja arkielämästä	43
7 Loma Nojirissa	75
8 Syksy 1998	83

9 Ensimmäinen saarnani Japanissa	97
10 Joulun aikaa.....	100
Osio 3	108
VUOSI 1999.....	108
1 Koiwan seurakunnassa.....	109
2 Naistenliiton kokous Tokion kirkolla.....	123
3 Viimeinen syksy kielikoulussa	128
4 Lähetin nimitysasia	131
5 Shizuokan seurakuntaan tutustuminen 27.11.	133
Osio 4	175
TYÖ SHIZUOKAN SEURAKUNNASSA	175
1 Työ alkaa.....	176
2 Ensimmäiset hautajaiset.....	183
3 Suomen lähetystyön 100-vuotisjuhlaa Japanissa	186
4 "Kultainen viikko".....	189
5 Kesä kotimaassa	193
6 Takaisin Japaniin	195
7 Uskonpuhdistuksen päivä	201
8 Ekumeeninen aamurukouspiiri.....	205

9 Joulukuun seurakunnassa.....	206
10 Uusi vuosi 2001.....	208
11 Vanhainkodin rakentamisesta	212
12 Hiljainen viikko ja pääsiäinen.....	215
13 Yllättävä sairauskohtaus	219
14 Bibliodraama -kurssi ja muita elämyksiä.....	223
15 Pastorin ja rouvan lähtöjuhla.....	227
Osio 5	230
UUDEN SENSEIN AIKA	230
1 Tulorukous.....	231
2 Jälkeen yhteistyökirkkojen kokous	231
3 Kotimaan kausi.....	233
Osio 6	236
UUDELLE TYÖKAUDELLE	236
1 Japanin työalan esimieheksi.....	237
2 Nimitys Yaizun seurakuntaan	238
3 Jäähäväisiä	242
4 Vierailu Kyushun saarella	243
5 Muutto Yaizuun.....	246

Osio 7	248
UUDET HAASTEET KUTSUVAT.....	248
1 Uudet seurakuntani.....	249
2 Miki Okadan konsertti.....	252
3 Sapporossa naistenliiton kokouksessa	255
4 Kastekoulu alkaa	255
5 Saarnan kieliasun tarkastuksesta	257
6 Kaste joulujuhlassa.....	258
7 Sairaalakokemus Yaizusssa	260
8 Eräs merkittävä keskustelu	263
9 Hautajaiset.....	264
10 Valtakunnallinen pappeinkokous Kiotossa.....	265
11 Suwan lähetystyö 100-vuotta	265
12 Erityisvanhainkoti - Diakonia	266
13 Lähettiperheen paluu Japaniin.....	267
14 Sapporon seurakunnan 90-vuotisjuhla	272
15 Tokion Ikebukuron seurakunnan 100-vuotisjuhla	274
16 Ystävien vierailuja Japaniin.....	277
17 Herra Tokudan yllättävä kuolema ja hautajaiset.....	278

18 Vuosi 2008.....	278
19 Viimeinen vierailu Musashinon seurakunnassa	282
20 Lähettienkokous Fukuokassa	285
Osio 8.....	289
VIIMEISET AJAT JAPANISSA	289
1 Eikoun seurakunnan vuosikokous	290
2 Jäähyväisten aikaa.....	291
3 Lähtöjuhla Yaizun kirkolla	298
4 Viimeiset jäähyväiset Japanissa	301
Osio 9.....	304
KIITOS!	304
Kiitos!.....	305

Osio 1

ELÄMÄÄNI SUOMESSA

1 Elämäni alkuvaiheet ja koulunkäynti

Olen syntynyt Satakunnan Laviassa toisen maailmansodan loppuvaiheessa sunnuntaina 3.9.1944. Väli rauha tehtiin 4.9. Isä oli myös tulossa rintamalta kotiin, mutta saapui vasta syntymäni jälkeen. Äiti oli vielä aamupäivällä niittänyt odelmia ja vienyt ne kopassa selässään eläimille navettaan. Minä synnyin noin klo 14.30. Seuraavana aamuna äiti lienee mennyt jo navettaan lypsylle. Ei silloin ollut pitkiä äitiyslomia. Tätä pienviljelystilaa hoitivat vanhempani Siiri ja Osmo Kuusiranta. Äitini oli ostanut tilan äidiltään ja sisaruksiltaan. Äidin isä oli kuollut jo vuonna 1932 äidin ollessa 16-vuotias. Mamma asui meillä aina kuolemaansa saakka 1953.

Lapsia syntyi viisi, joista minä olin vanhin. Elämä sodan jälkeen oli tiukkaa taloudellisesti, mutta kotoa saatiin ruokaan miltei kaikki tarvittava, kahvia, sokeria ja suolaa lukuun ottamatta. Omasta takaa saatiin viljat, perunat, juurekset, kananmunat ja sianliha. Lähellä olevasta järvestä saatiin kalaa.

Kotona lapset oppivat tekemään työtä, pellolla kykyjensä mukaan. Olen ollut mukana miltei kaikessa työssä, mitä kotona tehtiin. Yleisesti ottaen työ piti tehdä hyvin.

Koulunkäynti

Koulua kävin Riuttalan kansakoulussa neljä vuotta, aloitin 1951. Opettajina toimivat Aili Viljanen ja Wilhem Viita. Matkaa kouluun oli noin 4,5 km, jonka taitoin kävellen, polkupyörällä tai hiihtäen. Satoi tai paistoi, olipa lumikinoksia tai pimeätä, kouluun piti mennä. Ensimmäisenä vuotena kuljin aivan yksin, samanikäisiä kavereita ei ollut.

Oppikoulua kävin Lavian yhteiskoulussa 8 vuotta. Ylioppilaaksi pääsin keväällä 1963. Syksyisin ja keväisin kuljin polkupyörällä runsaat 20 km päivässä. Talvisin pääsi kotoa kulkemaan linja-autolla maantieltä, jonne oli noin 1,5 km. Aamulla lähdin klo 8 ja illalla olin kotona klo 18 aikaan. Silloin vatsa kurni kovasti, koska koululla ei ollut tarjolla lämmintä ruokaa. Koululaisilla oli omat eväät maitopulloineen.

Ylioppilaaksi tultuani sain olla Lavian seurakunnassa kesätyöntekijänä kesinä 1963 ja 1964. Laviassa oli silloin vielä runsaat kymmenen kansakoulua, joissa järjestin lapsille toimintaa. Kulkuvälineeni oli polkupyörä. Parhaana päivänä saattoi mittariin tulla 60 km, kun kotoa lähdin Peräkylän koululle ja palasin kotiin. Olihan tuokin aika mielenkiintoista, kun ilman pätevyyttä hoidin tehtävääni. Yhtenä päivänä Tyrvään rovastikunta järjesti koulutusta. Näillä eväillä sitten mentiin. Lapsia oli paljon. Elokuun lopulla koululla pidimme hartaustilaisuuden, jossa kirkkoherra Veikko Kaukovaara ja kanttori Leo Hautala olivat mukana ja lapset esittivät ohjelmaa. Nämä kesät opettivat minua itse luomaan

ohjelmaa lapsille, ohjaamaan ryhmää ja kantamaan vastuuta. Sain myös omaa rahaa tulevaa opiskelua varten. Kumpanakin kesänä palkka oli 1000 markkaa. Olin myös rippikoulussa pitämässä tunteja, jolloin kirkkoherra seurasi tuntien pitoani. Minusta tuntui, että kirkkoherra Kaukovaara luotti minuun. Hän antoi minulle tehtäviä suoritettavakseni. Lukioaikana pidin kirkossa ja seuroissa puheita. Valmistukseen en ollut saanut ohjeita. Muistelin koulun ainekirjoitusta, jonka otin malliksi. Raamatunkohtaa lukiessani mietin, mitä se puhuu minulle. Näin kirjoitin puheeni ja luin sen. Raamatun sana oli minulle Jumalan sanaa, joka puhutteli. Pyysipä kirkkoherra kouluaikana minua pitämään pyhäkoulunopettajien kokouksessa "näytetunnin". Väkeä oli paljon, samoin lapsia. Raamatunkohtaa en muista, mutta innostuneena sitä käsittelin. Monet kyselivät sen jälkeen, että tuleeko minusta opettaja.

2 Opiskelu Helsingissä

Pääsin Helsingin yliopiston teologiseen tiedekuntaan ilman pääsykoetta syksyllä 1963. En tuntenut ketään silloin siellä. Sain asunnon Japanin lähetti Ragna Remahlin (myöhemmin Syväjärvi) luona Liisan-
katu 9:ssä 5. kerroksessa. Siis läheltä yliopistoa. Evankeliumiyhdistyksen (Sley) toiminnanjohtaja rovasti Toivo Rapeli ja talousjohtaja Veikko Virtanen olivat asiastani neuvotelleet Ragnan kanssa, niin että hän otti minut kanssaan asumaan vuodeksi. Huoneistossa oli kaksi huonetta, pieni keittokomero ja WC, muttei suihkua. Niinpä me kävimme kylpemässä yleisessä saunassa. Vuokra oli silloin 20 mk / kk.

Ragna vei minut mukanaan Sleyn lähetyspiiriin Malminkatu 12:een joka perjantai-ilta. Rouva Saimi Rapeli oli johtajana. Joka kerta Japanin lähetystyö oli esillä ja sille kerättiin kolehti. Näin Japanissa tehtävä lähetystyö tuli koskettamaan minua. Rakkaus Japania kohtaan syntyi siimmässä, kun Ragna vielä kertoi työstään siellä. Samalla opin tuntemaan silloisia Japanin lähetystyöntekijöitä, jotka vierailivat Ragnan luona. Niinpä minulle syntyi ajatus, että minäkin haluaisin työskennellä lähetystyöntekijänä Japanissa.

Opiskelussa kielet tuntuivat mielenkiintoisilta. Saksan kielessä suoritin pro exercition syksyllä. Uusia kieliä olivat heprea, kreikka ja latina, jotka kaikki sain keväällä suoritetuiksi. Hepreassa Vanhan testamentin opintoja jatkoin saaden cum lauden, kreikan kieltä luin laudaturarvosanaan saakka. Pääaineeni oli Uuden testamentin eksegetiikassa. Aiheeni oli, miten lauselman "ristiinnaulittiin, kuoli ja haudattiin" esiintyy Ut:ssa ja miten se on kehittynyt uskontunnustuksen lauselmaksi. Niinpä sain lukea miltei koko Ut:n kreikankielellä selitysteosten kanssa. Tämä oli mielenkiintoista ja opiskelu vahvisti uskonelämäni. Ohjaajani oli professori Aimo T. Nikolainen. Vain yhden vuoden sain asua Ragnan luona, koska hän

muutti toisaalle. Sain lehti-ilmoituksen kautta Käpylästä aivan raitiolinja 1:n päätepysäkin läheltä vuokratuksi huoneen. Vuokraisäntä oli koulunjohtajan virasta eläkkeelle jäänyt leski, joka vielä kävi töissä. Huonekaverikseni sain koulutoverini Liisa Koivuniemen. Me jaoimme noin 10 neliön huoneen, jossa oli kaksi hetekaa, yksi kirjoituspöytä ja kaappeja. Mutta saimme käyttää myös keittiötä, puhelinta ja kylpyhuonetta. Vuokra oli 55 mk / kk. Näin kului 5 vuotta.

3 Työni seurakunnissa

Hakavuoren seurakunnassa

Syyskuussa 1969 aloitin Hakavuoren seurakunnassa lehtori Anna-Liisa Penttilän (sittemmin Korpela) viransijaisena. Sijaisuus kesti vuoden loppuun. Kirkkoherra antoi minulle myös saarnavuorot jumalanpalveluksessa. Sain tutustua siellä eri työmuotoihin, kuten naistyyöhön. Siellä syntyi myös läheisiä ihmissuhteita. Erityisesti mainitsen ystävyuteni Anna-Liisan kanssa. Hänen tukensa oli minulle merkittävä kantava voima elämäni eri vaiheissa. Syksyn aikana sain valmiiksi pro gradu-työni ja valmistuin teologian kandidaatiksi 10.12.1969 (nykyään maisteri).

Töölön seurakunnassa

Joulukuun alussa 1969 Töölön seurakunnassa oli haettavana ylimääräisen lehtorin virka. Hakijoita oli 7, joista minut valittiin. Aloitin 1.1.1970. Kirkkoherrana oli rovasti Hannu Pietilä. Lähimpänä työtoverinani oli nuorisotyöntekijä Paavo Ripatti, jonka kanssa hoidimme nuorisotyötä. Paljon oli viikonloppuja kesäkodilla Kirkkonummella Sipulissa ja talvella oli hiihtoleirejä Nurmeksen Höljäkässä. Rippikouluja oli kesäisin Sipulissa.

Eräs tehtäväni oli vastata lasten päiväkerhotyöstä, joka ei ollut seurakuntaneuvoston alaisena. Siksi se ei saanut myöskään taloudellista tukea seurakunnalta. Työ oli minulle haastavaa ja uutta. Esimiestehtäviä sain opetella kantapään kautta. Vanhempien suorittamat maksut eivät aina riittäneet lastenohjaajien palkkoihin. Siksi vuosittain järjestimme Lastenlinnassa päiväkerhon hyväksi perhetapahtuman ohjelmineen ja kahveineen. Vanhemmat olivat aktiivisesti mukana. Oli kynttilänmyyntiäkin. Järjestimme myös perhekirkoja. Muutamista vanhemmista tuli sitten vastuunkantajia ja luottamushenkilöitä seurakuntaan. Päiväkerhon työmuoto oli uusi kirkossa, siksi se haki muotoaan.

4 Helsingin Evankelisessa Kansankorkeakoulussa (HEO)

Yllättäen keväällä 1975 sain kutsun lähteä Helsingin Evankeliseen kansankorkeakouluun opettajan tehtäviin. Kallion rukoushuone oli minulle ennestään tuttu, sillä olen siellä opiskeluaikoina pitänyt hartauspuheita. Tunsin kansankorkeakoulun henkilökuntaa kuten johtaja Lauri ja maisteri Aino Koskenniemen, apulaisrehtori Anna Koskiniemen, emäntä Laila Niemen. Mutta mieleeni ei koskaan ollut juolahtanut, että voisin olla siellä opettajana. Tunsin, ettei minulla sellaisia tietoja eikä taitoja. Silloinen vt. rehtori Seppo Suokunnas kuitenkin pyysi minua tulemaan kansankorkeakouluun teologisten ja humanististen aineiden opettajaksi 1.8.1975 alkaen. Itse hän oli lähdössä Helsingin yliopistoon töihin. Pitkän pohdiskelun ja rukousten jälkeen suostuin lähtemään uusiin haasteisiin. Niinpä siitä alkoi pitkä 22 vuoden työrupeama Kalliossa 1.8.1975 - 31.7.1997.

Opettajan tehtävä oli aluksi rankkaa, koska jokainen oppitunti oli alusta pitäen valmistettava. Mutta siinä sitten opiskelin samalla perusteellisesti sekä Vanhaa että Uutta testamenttia valmistautuakseni eri ryhmille tunteja. Vuosien varrella opetin lisäksi kirkkohistoriaa, liturgiikka, sielunhoitoa ja puheilmaisua. Opettajana ollessani vastasin päiväkerhokursseista ja olin nuorisotyönohjaajalinjan vuosikurssin vastaavana. Opettajan tehtävissä olin kuuden vuoden ajan.

Rehtori Matti Selin siirtyi seurakuntaan kirkkoherraksi. Minua pyydettiin rehtorin toimeen, virkaa tekeväksi, sillä eihän minulla ollut rehtorin auskultointia. Tunsin itseni hyvin epäpäteväksi ja taitamattomaksi. Koin johtamistehtävän kovin vaativana. Kun hallituksen puheenjohtaja Toivo Rapelille tästä puhuin, hän vastasi: "Tehtävä kasvattaa". - Sain aikanaan kelpoisuuden rehtorin toimeen, myös Työväenopiston opettajan ja rehtorin toimeen. Opiston rehtorin toimessa vierähti 15 vuotta.

Monenlaisia vaiheita vuosien varrella eteen tuli. Olipa kolme isoa peruskorjausta. Casterninkatu 18:ssa oli putkiremontti. Talossa oli piskelijä-asuntoja. Seuraavaksi saimme Rukoushuoneen pohjakerrokseen uudet keittiötilat, ruokasalin ja yleisiä tiloja. Viimeisenä oli opiskelijahuoneitten peruskorjaus sekä rukoushuoneen remontti. Koska olimme Sley'n vuokralaisia, omistaja vastasi remonttien kustannuksista, mutta olihan meillä opistoväellä kuitenkin oma vastuumme.

Heo oli siis Sley'n vuokralaisena. Saimme valtionapua vuokriin, Opetushallituksen kanssa käytiin aina neuvotteluita. Suuri apu opiston työskentelylle oli uuden ATK-luokan saaminen valtionavun alaisena. Siitä aukeni aivan uusi opiskelumahdollisuus kursseineen. Sitten valtionapu muuttui suoriteperusteiseksi. Opiskelijaviikot tulivat ratkaisevaan osaan valtionapuun nähden. Opettajien työ tuli myös tarkoin määritellyksi. Yhä suurempi osa kuluista tuli opiston itsensä hoidettavaksi.

"Tämä hetki näe arvossansa, se kantaa timanttia otsallansa."
Jaakko Haavio.

Tellervo Kuusiranta on saanut elää rikasta elämää, jossa käänteitä ei ole puuttunut. Joskus edessä ollut portti on sulkeutunut, mutta yllättävästi on avautunut uusi ikkuna.

Nuorena opiskelijana syntynyt unelma lähetystyöstä Japanissa tuli ajankohtaiseksi vasta kolmekymmentä vuotta myöhemmin. Silloin esille nousi monia kysymyksiä. Lähettääkö lähetysjärjestö enää keski ikäistä naista Japaniin. Onko hänellä selviytymismahdollisuuksia. Voiko hän enää oppia erästä maailman vaikeimmista kielistä.

Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys kuitenkin päätti lähettää Tellervo Kuusirannan lähetystyöhön Japaniin. Millaiseksi elämä itsenäisenä naisena vieraan kulttuurin keskellä sitten kehkeytyi, siitä voimme lukea. Lopulta Japanissa vierähti runsas 11 vuotta.